

תהלתו בקהל חסידים

דברי תורה, סיפורים ומשלים
מאת המנהל הר"ח ר' יצחק אהרן קליין שליט"א

משכן העדות אשר פקד על פי משה

איתא בחז"ל, שאילו משה רבנו נכנס לארץ ישראל ובונה הבית לא היה נחרב לעולם, א"כ ראינו שחרבן בית המקדש תלוי בביתא משה רבנו לארץ ישראל. וזה נרמז כאן, כי 'פקודי' פירושו חסרון, כמו: 'לא נפקד ממנו איש', וכן: 'ויפקד מקום דוד', ולפי"ז פירושו, אלה פקודי המשכן - זה שנחסר ביהמ"ק, זה 'על פי משה' כי משה ג"כ נחסר ולא בא לארץ ישראל ואילו היה בא לא היה נחרב לעולם. (שבט הלוי ז"ע)

אלה פקודי המשכן וכו' על פי משה

'פקודי' הוא גם לשון 'פקודה וגאולה', כי פקודת ובנין הבית לעתיד לבא יהיה ג"כ ע"י משה רבנו כמוכא באור החיים הק' בראשית מט-יא, וכמו שכתוב בקהלת: מיה שיהיה הוא שיהיה - ר"ת משה"ה, שהוא יהיה הגאולה. (שבט הלוי ז"ע)

בקשת הגאולה

שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך

ידוע כי הגאולה היה ע"י אהרן ומשה ר"ת א"ם, וכן ע"י מרדכי ואסתר ר"ת א"ם. וזה אנו מבקשים מה' שלח תשלם את הא"ם את הגאולה האחרון אלי' משיח שגם ר"ת א"ם, ואז הבנים תקח לך תוכל לומר ישראל אשר כך אתפאר, אנו בניך ואתה אבינו. (בשם האדמו"ר מבאבוב זצ"ל)

כאשר ציוה ה' את משה כן עשו בניו

וירא משה וכו' והנה עשו אותה כאשר ציוה ה' כן עשו

הנה טבע האדם הוא כשרואה שנעשה דבר על פיו ומוכח ציוויו וכ"ש אם זה דבר גדול ומוכבד ונשגב שנעשה על פיו הוא מחזיק טיבותיה לנפשיה שזכה לך, אבל לא כן משה העניו מכל אדם שאף שעל פי הוראתו עשו את כל העבודות המשכן וכליו שהוא גדול כעין שמים וארץ (ברכות נה) אעפ"כ כתיב וירא משה והנה עשו אותה כאשר ציוה ה' כן עשו, ולא אמר כאשר ציוה ה' אותי, אלא כאשר ציוה ה' - כאילו נצטוו הם עצמם מפי הגבורה ולא עבר הציווי דרכי ולא החזיק טיבותיה לנפשיה לומר שהוא נבחר לצוות לעם ישראל ודרכו ניתן לישראל התורה והחוקים. (שבט הלוי ז"ע)

ביום החודש הראשון באחד לחודש תקים את משכן אהל מועד

יש לדקדק על לשון הפסוק, הו"ל באחד לחודש הראשון תקים את משכן אהל מועד. נראה דאיתא בילקוט שמעוני מלכים א' ובשמו"ר נד, שאע"פ שנגמרו לו הכלים בכ"ה בכסלו, עיקב הקב"ה את בני המשכן עד ר"ח ניסן כדי שיהיה הקמתו בחודש שנולד יצחק שיעמוד להם זכותו הגדול שהיה צדיק בן צדיק, ויש לפרש מדוע דוק זכות יצחק יותר משאר האבות, משום שהיה עולה תמימה והוא כנגד עמוד העבודה מ-ג' עמודי עולם, והמשכן שהוא עבודת הקרבנות שייך אליו ביותר שעלה ע"ז המזבח להיקרב לה, ומשם התחיל שלשלת הקדושה להיות לך לאלוקים ולזרעך אחריו, שעל ידיו היה השראת השכינה. וא"ת א"כ מדוע לא הוקם ביום לידת יצחק דהיינו בפסח. וי"ל, דאיתא בקדמונים כי ביום ר"ח יש כל הכוחות של החודש וכל המאורעות של החודש הבעל"ט ובפרט

בר"ח ניסן שהוא ראש לכל חודשי השנה נכללו בו כל הבחינות של החודש, וכן איתא ב'אגרא דכלה' כאן בפרשה, והי"ב ימים הראשונים הם כח כללי לכל הי"ב חודש, והחזרה מלובלין ז"ע היה כותב בכל יום מהי"ב את העתיד להיות בכל החודש וא"כ שפיר קבע הקב"ה את הקמת המשכן ליום ראשון בחודש ניסן. (שבט הלוי ז"ע)

ויהי בחודש הראשון וכו' הוקם המשכן

ויקם משה את המשכן

יש לדקדק דכתיב הוקם משמע שכבר הוקם ושבו כתיב ויקם משה משמע שכעת הקימו. וי"ל דאיתא בירושלמי ברכות פרק ד' ובמכילתא בשלח דמשכן ומקדש של מטה מכוון כנגד מקדש של מעלה שנאמר מכוון לשבתך פעלת ה' שהכוונה שבתך של מעלה ויש לומר שטרם שהקים משה את המשכן למטה הוקם המשכן של מעלה בשמים ע"י נאמר באחד לחודש הוקם המשכן של מעלה ואח"כ ויקם משה את המשכן כלפי המשכן של מטה. (שבט הלוי ז"ע)

החודש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחודשי השנה

ידוע שר"ח ניסן הוא יום תענית צדיקים על שמותו בו נדב ואביהוא, ובכל החודש אסור בתענית, ובכל השנה זה בדיוק להיפך ראש חודש אסור בתענית, ושאר החודש מותר, והנה זה מרומז בפסוק 'החודש הזה לכם' כלומר כל ימי החודש דינם כראש חדשים' כמו ראשי חדשים של כל השנה שאסור בתענית, אבל 'ראשון הוא לכם' היום הראשון של החודש דהיינו ר"ח ניסן דינו 'לחודשי השנה' כלומר כמו שאר ימי חודשי השנה שמותר בתענית. (שלי"ה הק')

אלה פקודי המשכן אשר פקד על פי משה וכו'

יש להבין, מדוע היה הכל ע"פ חשבון, הרי אמרו בב"מ מד, שאין הברכה מצויה בדבר השקול והמדוד והמוני. וביאר ה'אוהב ישראל', שזה נאמר רק באדם הפשוט שהם רואים רק החיצוניות והגשמיים שלו אבל אינם יכולים להסתכל בתוכיות הדבר, ולכן ע"י ראייתם מפסיקין את החפץ משורשו העליון ואז אין בו סימן ברכה. אבל כשהצדיק רואה איזה דבר נאה מיד נתן עינו אל הפנימיות שבו ומתבונן מהיכן כלי זה בא ורואה בו את כח היוצר והבורא ומיד מתלהב לבו ומתחיל להודות ולשבח את השי"ת שברא את הכלי הזה ומקשר אותו לשורשו ועי"ז ממשיך השפעות מלמעלה, וזה שכתוב, 'אלה פקודי המשכן' שאפילו שהי' עפ"י חשבון, אבל אשר פקד ע"י משה רבנו, שנתן עינו לתוך כל הכלים והמשיך עליהם ברכה. (אמרות טהורות)

אבני זכרון לבני ישראל

הזכרון הוא לבני ישראל, כי הקב"ה אין שכחה מלפניו, אלא ע"י ששמות השבטים חקוקים באפוד לפני ה' יתביישו מלעבור עבירה, כמו שאמרו חז"ל אצל יוסף הצדיק, עתידין אחיך שייכתבו על אבני אפוד ואתה ביניהם רצונך שימחה שמך מביניהם ועי"י שזיכרו מעלתם יהי' לבבם דבוק בהשי"ת ולא יבואו לידי עבירה. (משך חכמה)

ומשחת אותם כאשר משחת את אביהם וכהנו לי והיתה להיות להם לכהנות עולם לדורותם, יש לדקדק, מדוע כתיב 'כאשר משחת את אביהם',

ולא די באמרו 'ומשחת את אהרן ואת בניו', שהרי כל משיחות הכהנים שווה. וי"ל, שרצה לזרז בעבודת הקודש שכאשר הם נמשחים בשמן המשחה ועולים לגדולה עליהם לידע שלא עקב זכות אביהם נמשחו כירושה מאביהם ואינם צריכים להכין נפשם לזה, אלא כשם שאביהם לא ירש הכהונה מאביו רק זכה לזה מחמת קדושתו העצמית ויראת שמים שהיה בו כמו כן צריכים גם הם להכין עצמם בקדושה והתעלות שיזכו להימשך מחמת קדושתו העצמית ולא משום ירושה מאביהם.

ועוד יש לומר, עפ"י מש"כ רש"י בפרשת בהעלותך, עה"פ ויעש כן אהרן להגיד שבחו שלא שינה, כי טבע האדם שמצוה שבאה מזמן לזמן לזמן לזמן לקיים עושה המצוה בהתלהבות ושמחה, כמו ד' מינים, סוכה, מצה. אבל מצוה תמידית מידי יום יום או מידי שבת בשבתו אינו עושה בהתלהבות והתרגשות כל כך אלא כמצות אנשים מלומדה. ועל כן מעיד הכתוב על אהרן שהיה מקיים מצות הדלקת הנרות בכל יום באותה חשקו והתעוררותו כאלו היום התחיל בפעם הראשונה. כן אתם כשתעשו העבודה כמ"ש: 'זכנו לי והיתה העבודה הזאת לכהנות עולם לדורותם', שיעשו העבודה בכל יום ויום כמו שעשו בעת כניסתם לעבודת הקודש לשרת את ה', וזה מוטל על כל איש ישראל להיות עוסקים בתורה ובתפילה ובקיום השבתות להתענג על ה' בהתלהבות והתעוררות הנפש וכל חדרי הלב. (מחשבת הלוי זצ"ל)

אלה פקודי המשכן משכן העדות

הובא בבעל הטורים כאן, שמשכן בגימטרי' ד' מאות ועשר, כמנין בית ראשון. ומוסיף ברבינו בחיי, וכן 'המשכן' עם החמשה אותיות גימטרי' ת"כ כמנין בית שני שעמד ת"כ שנה. והוסיף אב"ד שמולוי רבי שז"ע הי"ד, שנרמזו בתיבת אש"ר, א' - אורן, א"ש, אורים ותומים. ש' - שיכנה, ר' - ר'וח הקודש. וזהו אשר פוקד - פוקד מלשון חסרון, שאלה הדברים חסרו בבית שני, על פי משה - שמשנה רבינו התפלל שישפוך ה' חמתו על עצים ואבנים ולא על ישראל ופעל משה זאת על הדורות העתידין, ומשיצאו ממצרים עד שבנה שלמה המקדש תע"ט שנה כמנין 'העדת'. (אבני המקום)

באחד לחודש הוקם המשכן

'הוקם' אותיות 'מקוה', לרמז בזה מה ששמעתי כמה פעמים ממור"ר בעל שבט הלוי ז"ע, עה"פ 'יראת ה' טהורה עומדת לעד', שרק אם התורה והיראה היא טהורה אז היא עומדת לעד, יש לה קיום אצל האדם העוסק בה, ואם ח"ו אינה טהורה לא תעמוד אצלו לעד, וזה נרמז בתיבת הוקם אותיות מקוה, שאז יש לו תקומה לעד.

(הגיון ליבי)

ויתן את אדניו וישם את קרשיו ויתן את בריחיו ויקם את עמודיו

יש לדקדק על אריכות הלשון והיה לו לומר ויקם את המשכן. וגם יש לדקדק למה לא כתב ויקם את האדנים ואת הקרשים ואת הבריחים ואת העמודים, מהו אדניו קרשיו וכו'. וי"ל עפ"י מש"כ בירושלמי שבת פרק י"ב ה"ג, והקמות את המשכן כמשפטו,

וכי יש משפט לעצים. אלא קרש שזכה להינתן בצפון ינתן תמיד בצפון וכו', דמשה רבינו הוסיף מעצמו לדקדק עוד לשים כל קרש בתוך שני אדנים השייכים לאותו קרש, וכן הבריחים לא שינה מצד אחד לצד אחר, ולכן האריך הפסוק להורות שמשה רבינו שם לבו לכלתי לשנות כלום בהקמת המשכן ולכן דוקא קרשיו ואדניו ובריחיו כל אחד על מקומו יבא בשלום.

(כרם שלמה)

ויקח ויתן את העדות אל הארון

מדוע דוקא בארון כתיב ויקח ויתן משא"כ בשאר הדברים כתיב רק ויתן. אמר רבי משה מינדר זצ"ל ללמד שבנוגע לתורה צריך אדם לקחת וליתן לקבל מאחרים ולהשפיע לאחרים כמו שאנו מוזכרים בתפילה ללמוד וללמד, ולכן נמשלה התורה לדבש וחלב תחת לשונך כי דבש היא מטבע הדברים שאוסף הצוף מהרבה פרחים ולועסת בפה ומוריקה על חלת הדבש מבלי להוסיף כלום משלה וחלב היא ההיפך, הפרה מייצרת בעצמה ומשפיעה לאחרים כך התורה צריכה גם לקבל מאחרים וגם לחדש בעצמו חידוש תורה.

(הגיון ליבי)

וישם את המנורה נוכח השולחן

המנורה מרמזת על חכמת התורה כמ"ש: הרוצה להחכים ידרים, מס' ב"ב כה, והשולחן על פרנסה עניני לחם לרמז בזה שגם בשעה שעוסק בפרנסה אכילה ושתיה צריך שתהי' המנורה נוכח השולחן שכוונתו יהי' בפרנסתו כדי לגדל בניו לתורה ושאר מצוות שהתורה מחייבת. וגם שיהי' הפרנסה על פי התורה כמ"ש נשאת ונתת באמונה.

(במדבר יהודה)

וכבוד ה' מלא את המשכן

ולא יכול משה לבא אל אהל מועד

בעיר המלוכה ווינן הקימו המשכילים שפרקו מעליהם עול מ"ש ובנו בית תפילה כדמות בית תפילה של העכו"ם ועל שער החיצוני כתבו באותיות גדולות מזהב וכבוד ה' מלא את המשכן, ופעם ביקר שם מהר"י חיות זצ"ל אב"ד זאלקווא וראה חביתו מבנים כדוגמת בית תפילה אמר לדעתי היה צריך לכתוב מבחוץ ולא יכול משה לבא אל אהל מועד. וכן שמעתי שצדיק אחד ביקר פעם בביהמ"ד שהיה מצויר על ד' קירותיו הוי עז כנמר רץ כצבי קל כנשר וגבור כארי, והסתכל ושהה כאילו מחפש משהו ושאלו אותו מה מחפש אמר להם אני מחפש את הקיר החמישי שכתוב לעשות רצון אבינו שבשמים, כי היו המתפללים חלשים ביראת שמים.

(שמעתי)

ויעשו בני' ככל אשר ציוה ה' את משה בן עשו

ויש לדקדק תיבת יכן עשו' שזה לשון כפול אחרי שכתוב ויעשו. וי"ל, דאיתא במדרש שבנין המשכן היה תיקון על חטא העגל אבל משה שלא חטא בעגל לא היה לו שום כוונה אחרת רק שכן ציוה לו ה', לא כן ישראל אצלם היה שייך בנין המשכן לתיקון חטא העגל ובכל זאת עשו כאשר ציוה ה' ולא לכוונה אחרת לתקן מה שחטאו.

(אמרי קודש אמשינוב)

אלה פקודי המשכן

כבר ביארו המפרשים שזה שאנו מתאבלים על חרבנה של ירושלים כל כך הרבה שנים, מזה לבד יש הוכחה שבקרב נראה לראותו ביופיו, כי ידוע שגזירה על חטא העגל מן הלב, והיות שלא נשכח מקרב עם ישראל את ביהמ"ק ובכל עת אנו מקוים לראותו – תקוה זו מחזקת את עם ישראל כל ימי גלותם. וזה נרמז כאן, אלה פקודי המשכן, פקודי מלשון חסרון, ממה שנחסר לנו המשכן ואנו מרגישים החסרון ומתאבלים עליה תמיד. משכן העדות, עדות זו הוא לישראל שהשכינה שורה ביניהם ונוכה להגאל בב"א.

(תורת מהר"י ז"ע)

ויביאו את המשכן אל משה

איתא במדרש תנחומא כאן כמה דברים שתקנו

מפני דרכי שלום יש להבין מה שייך דבר זה לפרשתנו, ויש ליישב הנה המשכן הקימו רק בא' בניסן ועכשיו נגמרה רק מלאכת המשכן אבל לא הקמתו וא"כ יש להתפלא על משה רבינו ע"ה שהיה עניו מכל האדם האריך הטריח את כל בעלי המלאכות להביא אליו משא כבד כמו הקרשים והאדנים וכל הפריטים האמורים בפרשה הרי יותר היה מן הראוי שילך משה לסייר במקום ששם עשו את כל מלאכת המשכן וע"ז אמר המדרש שזה היה מפני דרכי שלום שאם היה הולך משה לבדוק את

המשקפים של ה"פני יהושע"

כשהיה ברוך בן חצי שנה כבר ידוע הוריו בודאות כי בנם עיוור לחלוטין, סומא בשתי עיניו לא ראה ולא יראה מאורות לעולם. לקחוהו לרופאי עינים מומחים, לאחר בדיקות יסודיות, הסבירו הרופאים להורים הדאובים, כי אין מה לעשות.

העיניים אמנם מושלמות בכל פרטיהן, אולם את הניצוץ האלוקי ההופך את העין מסתם גלגל של בשר, לאבר שכל מראות תבל זורמים באמצעותו אל הנשמה והמוח – לא יוכלו לשנות בגופו. רק יד ה' יכולה לעשות זאת, הודו הרופאים. כאשר הבינו ההורים כי גם גדולי המומחים לא יוכלו להושיע את בנם, בכו ובכו במר נפש על צרתו של הפעוט הקטנטן עד שכמעט נטרפה דעתם, עד שלבסוף הבינו כי כך גזרה חכמתו יתברך.

כשגדל ברוך, לא נשלח אל המלמד אלא ישב בבית, ואביו למדו את כל סיפורי התורה שבכתב. וקומץ של משנה וגמרא, גרגירי מדרשים ואגדות חז"ל.

בימייהם היו הספרים מודפסים על ידי אותיות עופרת מהופכות שטבעו בנייר אותיות בולטות מן הדף, ובכל פעם שלמדו היה ברוך ממשש באצבעותיו את הדפים בתענוג עילאי, כילד האוכל ממתקים להנאתו.

ראה אביו כי בנו נמשך אל הספרים הקדושים כאיל תערוג על אפיקי מים, שכר לו נער שיהא לו מורה דרך וילוו אותו לבית המדרש, שם היה מקשיב שעות ארוכות לשיעורים במשנה ובגמרא, מתענג על סיפוריו ומשלים של הרב בפרשת השבוע, ומאזין בשקיקה לדרשות המגידים הנוודים שעברו מדי פעם בלבוב.

זכרנו של ברוך היה כמון בור סוד שאינו מאבד טיפה, ובידיעה בתורה לא נפל משאר הנערים בני גילו. כל התפילות לכל ימות השנה היו שגורות על לשונו בעל פה, מילה במילה, והיה מקפיד להתפלל במניין בוקר צהרים וערב. מלבד זאת היה בקי במשנה ואגדה, מתוך מה ששמע בבית המדרש, ולפי שהיו הספרים חביבים עליו ביותר, היה נוהג בהם כבוד רב.

לאחר השיעור בבית המדרש היה מחזיר את הספרים

כל המלאכה היה קפידות מדוע לא בא אלי קודם לבדוק מה שעשיתי, כמה הטרחתי על זה ואז עדיין לא היה כהן לוי ישראל שיקדים אותם ולכן לא הקפיד והסכים שיבואו אליו ומי שבא אליו ראשון הסתכל בו ראשון וכן איתא גבי דינים שמי שבא לשאול קודם עונים אותו קודם. (מהר"ל דיסקין)

ויביאו אל משה את השולחן ואת לחם הפנים

הסיבה שהביאו אליו את לחם הפנים להגדיל הנס להראות לכל ישראל שאע"פ שעשוהו עכשיו היה הנס כאשר נתנו אותו בשולחן וחלקו אותו רק בא' בניסן דהיינו יותר מג' חדשים ואעפ"כ היה חם כיום הלקחו כאילו נאפה בו כיום ויצא ממנו עשן חומו אחר זמן רב יותר מג' חדשים ויראו משם כל ישראל כי ה' שוכן בתוכם.

בצלאל בן אורי בן חור

בצלאל היה בן י"ג שנים כשהתחיל במלאכת

המשכן ובאלשיך הביא דיעה שהיה בן ח' שנה.

ויביאו את המשכן אל משה

איתא במדרש תנחומא כיון שנגמרה מלאכת המשכן היו יושבים ומצפים מתי תבא השכינה ותשרה בו והיו מצטערים הלכו בני' אל כל חכמי לב אמרו להם מה אתם יושבים תקימו את המשכן וניסו להעמידו והיה נופל הלכו אל בצלאל ואהליאב ואמרו להם להקים המשכן והתחילו ולא יכלו אמרו האנשים ראו מה עשה לנו בן עמרם הוציא כל ממונו במשכן והכניס אותנו לכל הטרור ואמר

מעשה

למקומם, בבקאות נפלאה לפי הספר וגודלו היה ממשש כל ספר מעביר את אצבעותיו בין הדפים, ומיישר את הקמסים והקיפולים המצויים לרוב בשולי הדפים.

יום אחד עבר ליד בית מדרש שלא היה רגיל להתפלל בו, אך כיון שהיתה השעה מאוחרת וסמוך למנחה היה, ביקש ממורה הדרך שלו להכניסו לבית המדרש שהיה עדיין ריק.

ברוך נמשך כהרגלו אל ארון הספרים וידו נחה על ספר גדול עבה ועתיק, כרוך בכריכת עץ. ברגש הוציאו מן המדף, הניחו על השולחן והחל ממשש את הדפים כשאצבעותיו נחו על חפיסה קטנה עטופה בנייר. הוא נטל אותה ופתחה בזהירות והרגיש בידיו כלי בצורת משקפיים, הפך בכלי רגעים מספר ואחר כך הניח אותו על עיניו.

אור גדול הציף אותו לפתע פתאום – ברוך היה מבוהל ונרגש. עיניו נפקחו לרוחה, והוא ראה את כל מה שהיה סביבו. בן רגע יצא מאפלה לאור גדול. הוא ראה שולחנות וספסלים, ראה מדפים עמוסים בספרים, ראה את הספר הגדול ממנו הוציא את המשקפיים.

המעבר היה כה חד שלא היה יכול לסובלו. הוא מיהר להסיר את המשקפים מעיניו ומיד חשך העולם בעדו והוא הצניע את המשקפיים בכיסו ושקע במחשבות.

שעה ארוכה ישב כמאובן, המתפללים נאספו לתפילה התפללו מנחה וערבית והוא אינו יודע ואינו שומע. כל ראשו היה שקוע במשקפיים שנזדמנו לידו והנס שחוללו, וגם לאחר שהמתפללים התפזרו עדיין לא התיישבה עליו דעתו.

נרעש היה כולו כאילו הכהו הרעם, ולבו מלא פחד וחרדה, עד שמורה הדרך שלו אמר: "הגיעה השעה ללכת הביתה".

ברוך כמו התעורר מחלום, מישש את כיסו לבדוק אם המשקפיים נמצאים במקומם, ובשתיקה גמורה קם והלך בעקבות מורה דרכו, וכשהגיע הביתה לא סיפר על המאורע המרעיש לא לאביו ולא לאמו.

כל הלילה נדדה שנתו והוא פחד שמא היה זה רק חלום מתוק שממנו מתעוררים אל מציאות קודרת

שהקב"ה ירד מלמעלה וישכון בתוך היריעות, ובאותו מדוע לא יכלו להעמידו אלא מפני שמשה היה מצר שלא השתתף עמהם במלאכת המשכן כי הנדבות היו ע"י בני' והמלאכה ע"י בצלאל ואהליאב ולכן העלים מהם ה' ובאו אל משה ואמרו לו עשינו כל מה שאמרת והביאו לפנינו כל מה שעשוי למשכן ולמה אי אפשר להעמידו אמר לו הקב"ה אני רוצה שידעו שאתה הוא המעמידו וללא אתה אין אף אחר יכול להעמידו אמר משה אינני יכול לבד להעמידו כי הוא כבד מאד א"ל הקב"ה עסוק בידך ואתה נראה כאילו אתה מעמידו והוא יעמוד מאליו וזהו ויקם משה את המשכן.

ויקם משה את המשכן

כתב רש"י הק' שבעת ימים הקים משה את המשכן בכל יום ופרקו וביום השמיני העמידו ולא פרקו, לרמז על השבעה פעמים שהקימו את המשכן

ולא נשאר בתקומה: במדבר, בגלגל, בשילה, בנוב, בגבעון, ביהמ"ק הראשון וביהמ"ק השני, אבל השמיני דחינו ביהמ"ק השלישי יקום במהרה וישאר לנצח.

(אמרי אמת)

והנשיאים הביאו את אבני השוהם

כתב רש"י הק' שאמרו הנשיאים שקודם יתנדבו הציבור מה שיביאו ומה שיחסר אנו נשלם וכיון שהיה כאן מידת העצלות נחסר אות יוד מתיבת והנשאים, רמז לזה תיבת והנשאים ראשי תיבות

אויף שבת

ומדכאת.

כשהאיר השחר וקרא הגבר ירד מהמיטה, נטל ידיו, והרכיב את המשקפיים על אפו.

זה לא היה חלום! עיניו הסומות נפקחו לראות!

הכל היה ברור לפניו - המיטה וקערת המים אין צורך לגעוש אין צורך להתקל בעשרות חפצים העומדים על דרכך למכשול. הוא ניגש אל החלון ופתח את התריס.

נפשו עלתה על גדותיו מול מראה השחר העולה. בפעם הראשונה בחייו ראה את עולמו של הקדוש ברוך הוא. התבונן באותו פס דק של לובן שהיה כובש והולך את פני המזרח, ואחר שוב עצם את עיניו והודה מקרב לב עמוק לבוראו על הנס הגדול שנעשה לו.

"אני רואה", רצה לשאוג בשמחה שאין דומה לה, אולם, כבש את שמחתו בכל כוחותיו, והתאפק לא להשמיע הגה. חסד גדול נעשה לו, נס גלוי. אין הברכה שורה אלא בדבר הסמוי מן העין, ואם יוודע הדבר לבריות, עוד עלול מישהו לתת בו עין הרע.

המשיך ללבוש את המשקפיים אך נהג כעוור לכל דבר. בני משפחתו קמו מהשינה וראו להפתעתם את ברוך מרכיב זוג משקפיים עתיקות על אפו. שאלו אותו לפרש הדבר, אך הוא ענה דברים עמומים שאין להבין מהם מאומה. חשבו כי רק רוח שטות עברה עליו, מצא משקפיים ומצאו חן בעיניו. אולם ברוך לא ויתר ויצא אל הרחוב כשהוא חבוש משקפיים, למרבה פליאת הבריות. המתין עד שהכל התרגלו לראותו במשקפיו.

לא ארכו הימים והחל מגלה קמעא קמעא את דבר הסוד על ידי התנהגותו. תחילה עמדו על כך הוריו ואחיו ששמחתם לא ידע גבולות, אחר כך הבחינו בכך השכנים ואחריהם שאר המכרים. פתאום נוכחו הכל לדעת שקרה נס וברוך כבר רואה הכל ומתפקד ככל האדם.

לבוב היתה כמקרה. כיצד קרה הנס? מי שמע זאת? עוור מלידה מתחיל לראות פתע פתאום, בלי ניתוח מסובך וקשה? הקרובים ביותר נגשו ושאלו אי אלו שאלות. אך הוא התחמק: "היוצר עין הלא יביט?", וכי לחינם תקנו חז"ל בברכות השחר

א'מרו מ'ה שיחסר נ'שלים ונ'חסרה ה'יוד.

אלה פקודי המשכן משכן העדות

מדוע נקרא משכן העדות הובא במדרש שכאשר נכנס משה אצל בצלאל ראה שנשאר מהתרומות אחר שנגמר המשכן שאל את הקב"ה מה לעשות בנותר אמר לו לך ועשה בהם משכן (ביהמ"ד) לעדות וכאשר נתן להם החשבון אמר כך וכך יצא לצורך בנית המשכן העדות וזהו אלה פקודי המשכן משכן העדות וכן נקרא משכן השני וי"א שהניחו שם כלים לצורך המשכן שאם יתקלקל אחד מן הכלים שיהי אחר במקומו וי"א שהיה זה מקום שבו היו מתאספים שם למשפט ולעצה, וכתב הספורנו שהמשכן נגנו ולא נחרב כיון שהיה תחת השגחת משה והלוויים ואיתמר ובצלאל שהיו מיוחסים שבדור ולא הושפעו מממוזן של בעלי עבירה ולכן התקיים נצח. וכתב ספר אגרא דפרקא אות פב ילמוד אדם דעת להזהר שלא להנות מאדם

שאינו הגון וכו' כי כח הפועל בנפעל והמקבל מהם קונה לעצמו מדות רעות ומטפש. והובא שם בשם הרה"ק מ"מ מרימאנוב על מה שהוא תימא שרואין כמה פעמים ילדים שבקטנותם הלכו לת"ת והתמידו בלימודם ומיישרים אורחתם ואח"כ כשתגדלו התהפכו למידות רעות וגרועות ומבטלים תורה ותפילה ואיך בא דבר זה על תשב"ר שאין בהם חטא וזה כי אבותם האכילו אותם מממוזן גזל שבא להם ע"י משה ומתן שאינו כאמונה ונתפסמו באיסורים ונהיה להם לבשר

את הברכה "ברוך פוקח עורים" בשם ומלכות!?

אלא שטרדנים וסקרנים אינם מקבלים תשובות מתחנות, וכמעט חוררו את מוחו בהצקותיהם עד שנכנעו וספר להם גופם של דברים איך היו.

החלו הבריות לחקור ולדרוש מה טיבעם של משקפיים מופלאות אלו, הלכו לבית המדרש וחקרו ושאלו, עד שנודע להם על זקן מופלג שהיה מתפלל שם מדי יום, שעוד הכיר את הרה"ק ה"פני יהושע".

זכרנו של הזקן היה צלול לגמרי והוא הכיר את הספר העתיק בעל כריכת העץ.

"המשקפיים הם של הפני יהושע" אמר הזקן בודאות. "בעת שהגאון רבי יעקב יהושע זצוק"ל התגורר בלבוב, היה מתפלל כאן בבית המדרש, ואחר כך היה יושב כאן ביחידות עטוף בטלית ומוכתר בתפילין, ולומד שעור קבוע בנסתר."

רצו האנשים אל הספר, בדקו וראו שאכן, הספר הגדול הוא אחד מספרי תורת הח"ן, ולא עוד אלא שמתנוססת עליו חתימתו של הגאון בעל ה"פני יהושע".

נענע הזקן זקנו הלבן הארוך בשביעות רצון. "וכי בודה אני דברים מלבי? רבי יעקב יהושע היה רגיל לעיין בספר, ואת משקפיו היה מניח ברווח שבין דפי הספר לכריכת העץ. לאחר שנתקבל לרב בעיר פרנקפורט, עזב את עירנו והספר שעין בו נשאר בארון ואיש לא עיין בו, כי הוא ספר עמוק בתורת הקבלה".

אותה שעה התגדל והתקדש עוד יותר שמו של ה"פני יהושע" כשנודע שלא רק שר התורה וגאון הגאונים היה, אלא גם קדוש עליון, ואחד מצדיקי הדור שהעולם עומד עליהם.

אם כלי שנשתמש בו כך, מה היה הוא עצמו!?

וברוך הסומא שנפקחו עיניו, נפעם כשגילה שהיום שבו מצא את המשקפיים ואירע לו הנס היה י"ד בשבט, הוא יום הסתלקותו של בעל ח"פני יהושע", וקיבל על עצמו לערוך בכל שנה ושנה סעודת הודיה באותו היום, להודות לה' ולספר על נפלאותיו שעשה לו. ועד היום נושאים צאצאיו את שם המשפחה "בריל" על שם הנס שנעשה לאביהם.

מבשרם ועי"ז נולדו בהם תאוות ומידות גרועות. (אגרא דפרקא אות קכ"ו)

אלה פקודי המשכן וכו' על פי משה

מובא במדרש על הפסוק במשלי כ"ח איש אמונות רב ברכות. איש אמונות זה משה שנאמר בכל ביתי נאמן הוא, ז"ר ברכות' שכל הדברים שהיה משה גובר עליהם היו מתברכים לפי שהוא נאמן.

וצריך להבין מנא לן הא, ונראה לפרש עפ"י מה שהקשה באור החיים הק' עה"פ והמלאכה היתה דים וכו' והותר, וקשה שאם היה די לא היה והותר, כי הרי זה שני הפכיים,

ולכן נראה שקושיא זו הוא הראיה לדברי המדרש דבאמת היה די כדי הצורך אבל ע"י שהיה משה גובר עליהם נתברך כל הממוזן מעצמו ונהיה בבחינת "והותר" ומיושב עפ"י זה סתירה המקראות ומכאן גם ראה לדברי המדרש הנ"ל. (שבט הלוי זצוק"ל)

ברש"י איתא ב' פעמים משכן רמז למקדש שנתמשכן ב' פעמים בחורבן על עוונותיהם של ישראל.

ויש לדקדק הרי כאן מדובר ב'משכן' וזה לא נחרב כלל אלא נגנו, וא"כ למה דרש כאן ענין החורבנות.

ונראה דהנה משה רבינו ע"י שמשח את המשכן ואת כליו לגודל קדושתו היה זה גם המשכת קדושה לבנין בית המקדש שנבנה אח"כ וזה היה כל יסוד הקיום של בית המקדש בימי שלמה, ואילו המשכת הקדושה של משה רבינו בהקמת המשכן לא היה בכח שלמה להמשיך השראת השכינה בארץ בפועל ממש.

וזו הנונה בדברי חז"ל מקדש איקרי משכן שכל קדושת המקדש בא מכח קדושת המשכן.

ובזה מיושב דרשת חז"ל שכשנתמשכן המקדש בעוונותיהם של ישראל ונחרב המקדש, ממילא נחרב גם חלק מקדושת המשכן שהיה בו.

(שבט הלוי זצוק"ל)

אלא פקודי המשכן משכן העדת.

שנינו במסכת יומא (כ"א ע"ב): "חמשה דברים היו בין מקדש ראשון למקדש שני, ואלו הם: ארון וכפרות וכתובים אש תמיד ושכינה ורוח הקודש ותשובה ע"י אורים ותומים". מעיר על כך בעל ה"חתם סופר": מאמר חז"ל זה מרומז בלשון הכתוב בפתח פירשת פקודי: "אלה פקודי המשכן משכן" - "המשכן" מרמז לבית המקדש הראשון, ו"משכן" מרמז לבית המקדש השני, ונכתבה המלה השניה בלא ה"א כדי לציין, שבבית המקדש השני חסרו חמשה דברים חשובים, שהיו קיימים בבית המקדש הראשון.

ויברך אותם משה

וברש"י הק' אמר להם משה יהי רצון שתשרה שכינה במעשי ידיכם, וצריך להבין אמאי לא ברכם שתשרה שכינה במשכן, ויש ליישב דכיון שישאר היו עסוקים יומם ולילה במשכן לא היה להם זמן לטפל בחינוך הילדים לכן בירכם משה שתשרה שכינה בבניהם ובנותיהם שזה נקרא בחז"ל מעשה ידיכם וכמו שאמרו חז"ל (שבת לב) איזה הם מעשי ידי של אדם היו אומר בניו ובנותיו של אדם

וכידוע שה'חתם סופר' זי"ע התנצל לפני הדיין מפרשבורג שהוא עסוק כל כך בעניני הקהילה ואין לו פנאי להתפנות לחינוך ילדיו ענה לו הדיין שדוד המלך כתב (תהלים ל"א) 'כל היום חונן ומלווה וזרעו לברכה' שאם חרבי עסוק כל היום בעניני הקהילה אז מובטח לו שזרעו לברכה השי"ת יברך את זרעו שיהיו קדושים ועובדי ה'.

(רבי אשר יונה וינברגר בשם מהר"י דושינסקי)

ומשחת אותם כאשר משחת את אביהם

לכאורה למה צריך לדמות משיחת בני אהרן למשיחת אביהם, ויש לפרש שכאשר משה נצטוו למשווח את אהרן בודאי שלא נתקנא בו כי היה לו ג"כ תפקיד חשוב והיה מלך ונביא אבל כאשר נצטוו למשווח את בני אהרן היינו יכולים לחשוב שודאי יתקנא בהם שהוא עצמו לא זכה לכך שבניו ימלאו מקומו כמו אהרן שזכה לכל זה לכן נאמנו שימשח את בני אהרן בלי קנאה כאשר משחת את אביהם בלי קנאה. (משך חכמה)

ויתן שמה מים לרחצה

יש לדייק מדוע כתב ויתן שמה ולא כתיב שם בלי ה"א, ונראה שמרמז בזה כי באותו היום של הקמת המשכן רחץ גם משה רבנו ממימי הכיור כמו"ש ורחצו ממנו משה אהרן ובניו, ולכן כתיב 'שמה' אותיות משה וזה כתב כאן בתרגום יונתן שמשח שם המים בכיור ולכן זה נשאר שם לעולם כי מעשי משה נשארו לנצח כמו המשכן שנגנו ולא נחרב כי היה מעשי ידי משה וכן מצינו בפרשת המן 'קח צנצנת אחת ותן שמה מלא העומר מן והנח אותו לפני ה' למשמרת לדורותיכם' כי המן ירד בזכות משה,

וכן מוזמנו בפסוק בבואם אל אוהל מועד ובקרבתם לפני המזבח שזה יתור לשון כי כבר כתוב לעיל ורחצו ידיהם וכי אלא בא לרמוז שכאשר יחזרו מן הגלות ויבנה בית המקדש במהרה בימינו שוב ירחצו מן הכיור במים שנתן שם משה, ולכן על המילה 'בבואם' יש טעם גרשיים אחר שנתגרשו לגלות ויחזרו בב"א. (מי זהב)

כל איש אשר הניף תנופת זהב לה'

בזמן הזה שאין לנו בית המקדש ולא משכן, מה יהיה התנופה שלנו לה', אומר הפסוק 'תנופת' נחלק המילה לשתיים 'תנו' פת' לתת לעני פת לחם זהו הזהב לה', שה' מחשיב לנו לתרומת זהב לשם ה' כמו ש' הנותן פת לעני מתברך בחמשה ברכות והמפייסו מתברך בששה.

(ספה"ק)

ברש"י הק' משכן משכן שנתמשכן ב' פעמים

פירושו, שנתנו המשכן במקום בני ישראל ב' פעמים כמו שכתוב במדרש שפך חמתו על עצים ואבנים.

בזה פירושו חז"ל מוזמור לאסף אלוקים באו גוים בנחלתך והקשו מה הלשון 'מומור' לשון זמרה ושירה, ותיצרו שעל ידי זה ניצלו בני ישראל מכליה ששפך ה' חמתו על בית המקדש, עצים ואבנים, ולא על ישראל, וב' המקדשים שנחרבו היה הראשון כנגד אברהם

והשני כנגד יצחק והשלישי שיבנה בב"א יהיה כנגד יעקב שכינה את בית המקדש 'בית' כמו ש' אין זה כי אם 'בית' אלוקים, ואמרו חז"ל שזה יישאר קיים לעולמי עולמים.

זה אמר בלעם מה טובו אוהליך יעקב שהלואי שהמשכן שנקרא אהל יהיה בזכות יעקב ועי"ז יהיה 'משכנותך' ישראל' יקחו משכנו ח"ו את ישראל כי לא יחרב אם יהיה בזכות יעקב ואז אם יחטאו לא ישפך חמתו על המשכן אלא על ישראל ח"ו וזה רצה בלעם.

(מפי הגר"ש אונגר זצ"ל)

ויקם את המשכן

בכל ז' ימי המילואים היה משה מקים את המשכן ומפרק אותו לערב, לרמוז על שבעה חורבנות שיעבור על המשכן - מקדש, במדבר, בגלגל, בשיילה, בנוב, ובגבעון, וב' המקדשות בירושלים, אבל לבסוף יוקם הבית השלישי לעד כמו ש' שבע יפול צדיק וקם.

(אמרי אמת)

ויכתבו עליו וכו' קודש לה'

יש להבין מדוע נכתב כאן בצ"ץ לשון רבים 'ויכתבו' היה לו לכתוב 'ויכתוב' עליו, ונראה ליישב עפ"י הגמרא (יומא לח) בן קמצר לא רצה ללמד על מעשה הכתב, אמרו עליו שהיה נוטל ד' קולמוסים בין ד' אצבעותיו והיה יודע לכתוב שם הוי"ה בבת אחת ואיתא שם בזה"ש וי"ט שהתועלת בזה שלא יהיה השם אפילו רגע אחד חסר

ובמנחת חינוך תל"ז כתב שהתועלת בזה שהרי צריך לכתוב שם הוי"ה כסדרו וא"כ אחר שכתב י-ה שזה שם קודש ומוסיף אות ו' כבר קלקל את שם י-ה אבל כשכותבין בבת אחת לא קלקל את השם ולכן כתב כאן ויכתבו לשון רבים שהיו כותבים ביחד.

(אמרי אמת)

ותכל כל עבודת משכן אהל מועד ויעשו בני ישראל ככל אשר ציוה ה' את משה

חז"ל אמרו העוסק במצוה פטור מן המצוות א"כ לפי זה יש לפרש שכל זמן שישאר מצוות אהל מועד שגמרו ו'תכל' כל עבודת אהל מועד' שוב עלה עליהם עול מצוות ולכן ויעשו בני ישראל' ככל אשר ציוה ה' דהיינו קיימו את שאר המצוות.

(אמרי שפר)

ויהי ר' שתשרה שכינה במעשי ידיכם (רש"י)

קשה מדוע לא בירכס שתשרה שכינה במשכן כנ"ל, וי"ל על פי הגמרא (חגיגה ג) הקהל את העם האנשים הנשים והטף אם אנשים באים ללמוד נשים באים לשמוע טף למה באו ליתן שכר למביאייהם, ודייק החת"ס למה נקטו חז"ל הלשון למביאייהם ולא נקטו ליתן שכר לאבותם,

אלא יש לומר עפ"י המדרש איכה גלתה שנהדרין ולא גלתה שכינה עמהם גלתה המשמרות ולא גלתה שכינה עמהם וכיון שגלו תנוקות של בית רבן גלתה שכינה עמהם כמ"ש עולליה הלכו שבי לפני צר ויצא מבית ציון כל הדרה - השכינה, א"כ אנו רואים שהתשכ"ר הם הגורמים להבאת השכינה וזה הפירוש ליתן שכר למביאייהם למי שמביאים את השכינה לכל מקום שהם נמצאים וזה בירכס משה יהי רצון שתשרה שכינה במעשי ידיכם וכמו שאמרו חז"ל איזה הם מעשי ידיי של אדם אלו הבנים שהם הגורמים להבאת השכינה.

(מנחת יצחק)

אלה פקודי המשכן משכן העדות

אפשר לפרש הכוונה שהאיש הירא את ה' אחרי עשותו המצווה יושב וחושב עם עצמו שנראה בעיניו שלא עשה המצווה כתיקונה ולו היה באפשרותו לעשות עתה המצווה היה עושה אותה באופן יותר טוב ומחשבות אלו חשובות לפני הקב"ה כאילו עשה עתה המצווה בשלימות, וזה הכוונה כאן בפסוק 'אלה פקודי המשכן', פקודי מילשון חסרון דהיינו שמורגיש אחר קיום המצוה חסר לו בעבודת המשכן 'משכן העדות' דהיינו בתורה ובעבודת ה' זה המשכן העדות קדש קדשים.

(מהר"ד מבעלזא זצ"ל)

זמירות לשבת

נדע בשערים בעלה

בידוע ששונאי דוד חשדו בענין בת שבע שהיה באיסור אבל אמרו חז"ל כל האומר דוד חטא אינו אלא טועה דאמר רבי יונתן כל היוצא למלחמת בית דוד היה כותב לאשתו גט כריתות ועוד אמרו חז"ל כשבנה שלמה ביהמ"ק וביקש להכניס הארון דבקו שערים זה בזה אמר שלמה כ"ד רגנות ולא נענה כיון שאמר זכרה לחסדי דוד עבדך מיד נענה באותה שעה נהפכו פני שונאי דוד וידעו כל העם שמחל לו הקב"ה על אותו עוון וזהו נודע בשערים ע"י שלא נפתחו השערים אלא בזכות דוד נודע כי דוד היא בעלה וכמו שאמרו בסנהדרין קז ראויה היתה בת שבע לדוד מששת ימי בראשית.

(רבי מאיר מפרימישלאן זי"ע)

פקודי המשכן משכן העדות

וברש"י הק' שני פעמים משכן רמז למקדש שנתמשכן בשני חורבניו, 'פקודי' משמע לשון חסרון כמו ולא נפקד ממנו איש, והנה רש"י פירש על הפסוק בסוף פר' שמות כשמושה אמר לה' למה הרעות לעם הזה וענה לו ה' עתה תראה את אשר אעשה לפרעה וכתב רש"י 'עתה תראה' העשוי לפרעה אתה תראה בעצמך אבל אשר אעשה למלכי האומות כשיכנסו לארץ לא תראה כי אמר למה הרעות ואילו היה משה נכנס לארץ ובונה את הבית המקדש לא היה נחרב לעולם וכמו שדרשו חז"ל 'עצי שיטים עומדים לעד ועומדים לעד ולעולמי עולמים, ושאר הדברים שהיו במשכן נגזזו, אבל היות שמושה אמר למה הרעות לא נכנס לארץ ולא בנה בית המקדש ולכן נחרבו ונחסרו מאתנו וזה נרמז כאן 'אלה פקודי המשכן משכן' שנתמשכן ונחרב 'על פי משה' ע"י הפה של משה שאמר למה הרעות. (אור למאיר)

אשר פוקד על פי משה

אמרו חז"ל אילו היה משה נכנס לארץ ישראל ובונה

המקדש לא היה נחרב עולמית, והנה הסיבה שלא נכנס לארץ מפני שהכה את הסלע במקום לדבר אליו ולכן נקרא 'מי מריבה' - ויקדש בם והיות שלא נכנס ולא נבנה על ידו נתמשכנו שני המקדשות וזה משכן משכן ב' פעמים 'אשר פוקד' אשר נחסר (מלשון ופקד מקום דוד) על פי משה שנחסר ממושה "פי" הדבור וא"ל הסלע וכן נרמז בלשון חז"ל במילה יח 'מילה בסלע שתקא בתרין', אילו היה משה אומר מלה לסלע היו שותקים ונחים על מקומם ב' המקדשות ולא היו נחרבים.

(דולה ומשקה)

אלה פקודי המשכן וגו' אשר פקד על פי משה.

אומר בעל האור החיים הק' זי"ע, לא היו אלה בני ישראל שדרשו לפקוד ולמנות את פרטי מלאכת המשכן, אלא 'אשר פקד על פי משה', משה רבנו הוא שדרש לפקוד ולבדוק כל מה שנעשה במלאכת המשכן, משום 'והייתם נקיים מה' ומישראל', כדי שלא יימצא חלילה איש אחד בישראל שיטיל בו חשד שהשתמש בכספי נדבות המשכן שלא כראוי, ומכאן נפסקה הלכה בשולחן ערוך: אף על פי שגבאי הצדקה הכשרים אין מוקדקין אחריהם, בכל זאת טוב שיתנו חשבון, כמו שמצינו במשה רבנו שנתן חשבון מנדבת המשכן.

על פי משה ... ביד איתמר

צריך להבין הענין הרי משה רבינו היה יכול בעצמו לנהל את עבודת הלויים גם בלא איתמר, כמו שראינו בפרשת ויקהל שהקהיל את כל עדת בני ישראל שש מאות אלף איש על פי דיבורו וא"כ למה צריך את איתמר, ונראה לפרש עפ"י ההלכה בשו"ע בהלכות צדקה אין ממנים גזברים פחות משנים ונלמד זה מהפסוק 'והם יקחו' לשון רבים, חוץ ממי שקבלו רוב הציבור עליהם (ירושלמי) ובודאי כולם או לכה"פ רובם הסכימו שמושה רבנו יהיה לבד מנהל את עבודת הלויים אלא שחשש משה שאם יעשה הכל בעצמו בלי לקחת עוד שותף, זה יגרם שכל גזבר יאמר לאחריים אני יכול בעצמי להיות אחראי וגבאי צדקה ולא ירצה אף אחד להסכים שיתנו לו שותף לנהל קופת צדקה לכן נהג משה סלסול בעצמו וצירף את איתמר עמו, ואחר שראה בצלאל זאת למרות שה' מלא אותו בחכמה בתבונה ובדעת וידע לצרף אותיות שבהם נבראו שמים וארץ וא"כ בודאי יכול היה לעשות משכן לבד עם כל זאת לקח אתו לשותף את אהליאב בן אחיסמך למטה דן, כי למד זאת ממושה רבנו.

(חתם סופר)

לעומת המסגרת תהינה הטבעות

לרמוז שאם ח"ו האדם מרגיש שהוא מסוגר במסגרת הדוחק עליו מבחינה גשמית ולא רואה דרך לצאת מהמבוכ ומבקש מה' הוציאה ממסגר נפשי לעומת המסגרת תהינה הטבעות שיראה הטבעות א) הטבעת שניתן ליוסף מפרעה אחר שיוסף היה מסוגר י"ב שנים בבית הסוהר, ב) הטבעת שנתן אחשוורוש למרדכי אחר שכל ישראל היו בהסגר בגזירה להשמיד ולהרוג ולאבד וכו' וכמ"ש חז"ל גדולה תנית טבעת.

(שמעתי)

ואת האלף ושבע המאות וחמשה ושבעים עשה וויים לעמודים.

אמרו חכמינו, כי בשעת עריכת החשבון שכח משה בתחילה מה עשה באלף ושבע מאות ושבעים וחמשה השקלים, עד שזכר שעשה בהם וויים לעמודים. אפשר להבין את הכוונה שבדבר, על פי מה שנאמר בספרים, כי עיקר שורש ישראל הוא שש מאות אלף נפש, שיש להם מקום באותיות התורה והיותה להם גם אחיה במשכן, אשר ליתר בני ישראל שמחוץ למספר זה, שלא היה להם קשר אמיתי לתורה ולשורש ישראל, לא ידע משה בתחילה כיצד לצרפם אל הקדושה, עד שמצא להם עצה, שיתחברו אל הצדיקים שהם עמודי העולם, ויתמכו בתלמידי חכמים, על ידי כך יהיו בבחינת 'וויים' ל"עמודים" ויוכלו גם הם להשתתף אל הקדושה.

(תורת משה)

מדרש תנחומא

כסא דנחמא נשגור קדם המחנך הדגול הותיק והמסור

הרב חיים מאיר שכטר שליט"א

היושב בעמק הבכא על פטירת אביו אנשי אמונה מנקיי הדעת

בר אורייני וצורבא מרבנן

הרה"ח רבי ישעיהו יצחק ז"ל

המקום יוחם אותו ואת כל המשפחה הרוממה בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ולא יסיפו לדאבה עוד ומי שאמר לעולמו די יאמר לצדחתיו די וזוכה במהרה בנחת ציון וירושלים בבניין בית הבחירה. בתחיית המתים אכ"ר

המנחמים

ההנהלה

התלמידים

ההורים